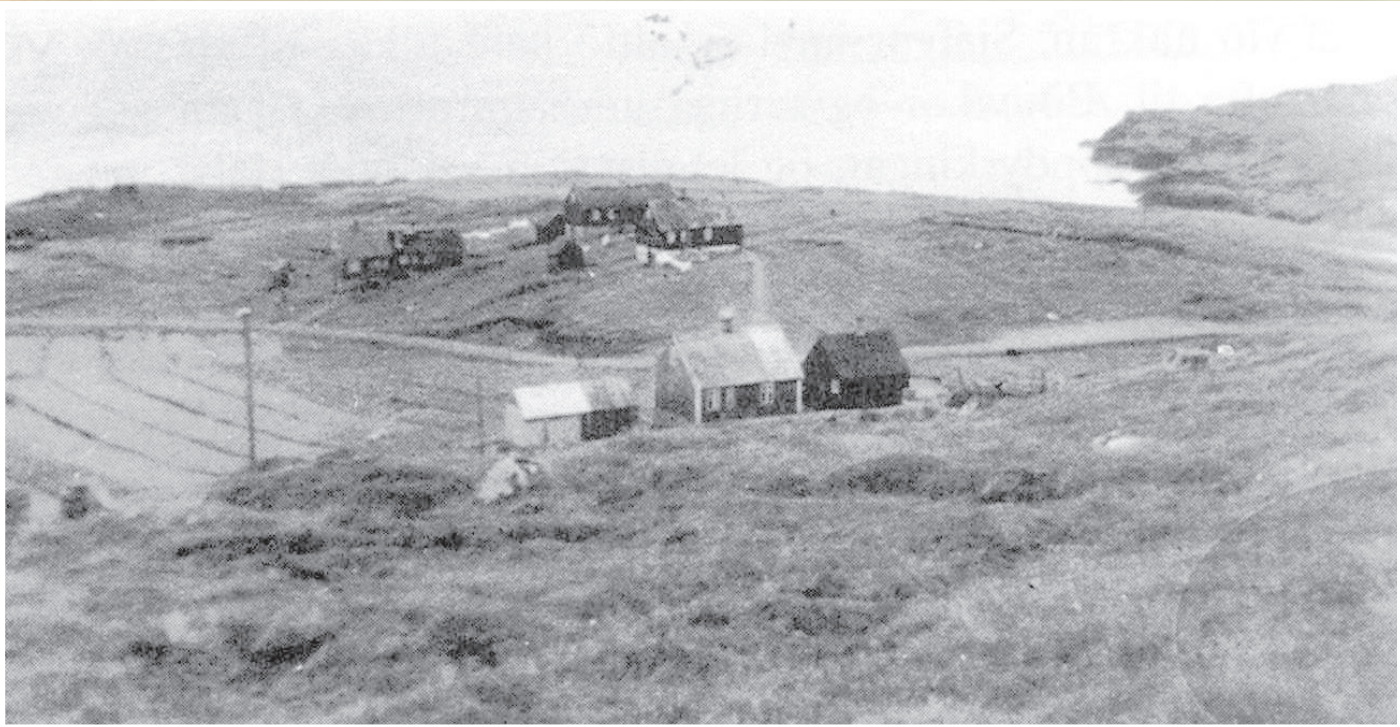

Komandi partur

Nú kemur ein støðgur í frásøgnini hjá Jovinu til seinni í heyst. Komandi partur verður ein minnisgrein um D.J. Danielsen, kendur frá Congosøguni, í sambandi við, at tað 16. oktober eru 100 ár liðin, síðan hann doyði. Iktus fer eisini at minnst Dollan tann 14 og 16.10. Skráin sæst á www.iktus.fo

Æðuvík, gomul bygdarmynd

Tá tað var luftalarmur, skuldi vit fara í kjallaran. Eisini var skamtan, og fingi vit skamtanarkort uppá sukur, kaffi, te og sápu. Hetta skuldi alt drýggjast til nýggj kort kundi fáast aftur. Mamma segði, at eg og Hanna brúktu ov nógv sukur. Vit koyrdu so okkara ratið í hvørt sítt blikk. Eg royndi so at drýggja mitt, men Hanna bleiv vanliga fyrr liðug við sítt.

Eina ferð vit høvdu verið í Rituvík varð luftalarmur. Vit vóru komnar næstan til Æðuvíkar til brúnna við Fossdalsá. Vit vóru so ræddar, at vit lögdu okkum niður við vegkantin. So hoyrdu vit, hvussu teir bumbaðu á Skálafjørðinum. Vit máttu liggja, til tað var avblást.

Tað var ikki nógvur skaði hendur, men eini hús í Søldarfirði fingi stóran skaða. Tíbetur var eingin fólkskaði. Familjan flutti út til okkara at búgva, onkur fór til fastur mína. Maðurin, Hans Marius Solmunde, hevði fyrst verið gift við fastur míni, Johannu, sum var deyð. Tey áttu fyra børn. Hann giftist aftur við eini einkju, Lenu, sum áttu trý børn. Tey fingi fleiri børn saman, so hetta var ein stór familja. Eg minnst, at tey lógu øll og svóvu á gólvinum í stovuni. Her skuldu nógv breið til. Tað varð eisini bakað hvønn dag. Tey vóru eina tíð, vist til tey kundu fara í húsini aftur. Tað gekk fint, har sum hjartarúm er er eisini húsarúmd. Umframt úr Søldarfirði komu eisini fólk úr Havn til Æðuvíkar, tá ið tað gekk hart á har.

Undir krígunum funnu vit gummiballur, sum róku upp á land. Tað vóru plátur av gummí, sum vit hálaðu sundur. Hanna og eg gjørdur skógvar burtur úr tí. Eg klipti mynstrið, og Hanna límaði. Vit smeltaðu gummí til lím. Eisini gjørdur vit sandalir. Tað var finasta slag, líka gott sum aðrir skógvar. Æðuvík slapp undan at missa fólk á sjónum av bardagaávim. Men granna-bygdin, Rituvík, misti fleiri mans við Verdandi í 1944.

Áin og hylur

Ein á rann tætt við húsini hjá okkum. Fastur mín koyrði millum annað øsku á áarbakkan. Eina ferð var Hanna systir farin at leita í dunganum, og tá fann hon ein

Sigmundshola

giftiring, sum fastur átti. Hann hevði tá verið burtur í nøkur ár. Tá bleiv hon fegin um at fáa hann aftur.

Longri niðri var ein hylur, sum var so mikið stórur, at tað bar til at svimja í honum. Mamma segði, at vit máttu ikki fara út í hylin. Men eina ferð fór Hanna, systir, kortini í hylin. Mamma varnaðist tað, tá var hon ikki blið. Hanna varð koyrd í eitt kamar á loftinum og mátti vera har fyrri dagin.

Eina ferð vóru fleiri børn og spældu í Fossdali. Har var ein fløta, sum bleiv kallað Ártin, har var ting í gomlum døgum. Har plagdi eisini at vera neytasýning. Niðanfyrri í berginum var ein hola, kallað Sigmundshola. Sagt varð, at har skuldi Sigmundur krógva seg fyrri Gøtu Tróndi. Har var næstan ikki komandi niður. So spyr onkur, um eingin torir niður. Jú, sigur Hanna, systir mín, hon skuldi fara. Hon er so ógvuliga djørv. So bleiv bundið band um Honnu, og hon bleiv lorað niður. Men hetta spældi væl av, hon kom upp aftur í øllum góðum. Eg veit ikki um nakran, sum hevur verið í hesi holu frá landi av. Hevði bandið slitnað, var hon farin í havið!

Eina aðru ferð fóru pápi eg og Hanna niðan á Nesið. Tað var ikki gangandi alla staðni, men ein geil var, sum vit gingu ígjøgnum. Tað var tað eitt lítið berg, sum vit gingu framvið. Tá vit komu heim aftur, segði pápi: “Tit mugu ikki fara út av berginum”.

Jóannes Davidsen, fyrsti niðursetumaður í Æðuvík, saman við bretskum hermonnum.

omaneftir móti landingini og lunnarnar, har bátar vóru drignir upp. Tá mundi endað galið hjá Hanusi, sum var um 8 ára gamal. Hann var systkinabarn mitt, sonur Magninu fastur. Hanus hevði fingið nýggjar gummiskógvar, sum vóru nokk so háilir. Tá hendi tað, at hann gleið á sjógv, tá ið hann var komin oman á tann seinasta lunnin. Har var djúpt niðurfyrri, so vit blivu so forskrekt. Øll runnu avstað uttan eg og systir Hanus, Hennebeth.

Ein onnur systir hansara fór aftanfyrri ein bát at biðja, og ein onnur genta fór aftanfyrri ein bakka at biðja. Hini runnu til hús at siga frá, men tað hevði verið ov seint at biða eftir hjálp. Har stóðu eg og Hannebeth. So sigi eg við hana: »Vit mugu gera okkurt«. Hon var long og kløn og hevði langar armar. Eg sigi við Hannebeth, at nú skal eg halda á annan armin hjá tær. So spenti eg móti lunninum og hon rætti seg út. Tá ið Hanus kom upp aðru ferð, fekk hon í hárið á honum, sum tíbetur var nógv stórt at taka í. Hann var tungur at hála upp á land, men tað eydnaðist okkum. Eg trúgvi, at bønirnar hjá teimum báðum hava hjálpt, tí vit vóru so róligar. Vit fingi Hanus til hús og undir eina dýnu. Hann hevði fingið eitt sindur av sjógv í seg, men annars bilaði einki. Hann kom skjótt fyrri seg. Hetta var eitt sterkt upplivilt.

Eg kom út fyrri eini slíkari hending afturat. Eg fór hesa summarferiuna at tæna hjá Petru Olsen, fødd Skaale, á Toftum. Hon átti fleiri børn, ein dóttir æt Marjun.

Ein morgun, eg hevði kykaði, fór eg út við øskuni og koyrði hana á sjógv tætt við keiina, har bátarnir leggja at. Nú siggi eg, at nakað flýtur á sjónum. Tá eg komi nærri siggi eg, at hetta er Marjun. Tað eydnaðist mær at fáa fatur á henni og at fáa hana á land. Hon fekk ikki skaða av hesi hending. Eg meti tað sum eitt undur, at eg skuldu júst tá fara út við øskuni og tískil fekk bjarga Marjuni.

Kontanhandilin:

Ísak Joensen, skómakari, átti húsini, og tað sigst, at hann byrjaði handilin.

Men vit aktaðu ikki, vit fóru. Tað gekk ein gøta niðanfyrri, men tað var ikki hægri enn at vit kundu hoppa niður, vit so gjørdur.

Men hvat, tá ið eg leyp niður, var eg áhaldsin. Eg fór rennandi oman brekkuna, men fekk ov nógv ferð. Tá eg kom oman á slætt, datt eg fram eftir rommum og smekkaði høkuna í ein stein, so eg beit meg í vørrina. Eitt petti brotnaði av eini tonn. Eisini fór eg at svølla, og tað tók langa tíð, aðrenn tað var í lagi aftur.

Til Havnar at ferðast

Eina jólaferiu undir krígunum fór eg sum so ofta til Havnar at ferðast til Petru. Her vóru jólini serliga hugnalig. Her var nógv gjørt burtur úr jólatræ og jólagávum. Møtini máttu heldur ikki forsømast.

Hetta kvøldið var nakað serligt. Petra búði á loftinum í einum húsi í Brekkugøtu. Tá vit komu til hús fór dóttir hennara, Clara, at spæla eina barnaplátu á svenskum, har spurt var »Skal jeg møte dig i himmelen?« Hetta gjørdist avgerandi fyrri mína andaligu støðutakan, sum hevur hildið til hendan dag.

Bjargað úr vanda

Eg havi eisini verið við í hættiligum hend-ingum. Eina ferð vóru vit nøkur børn, sum vóru farin oman í fjørna. Eg var tá 13 ár. So funnu vit uppá at fara at bakka